॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯೋ

ಏಕಾದಸಕನಿಪಾತಪಾಳಿ

೧. ನಿಸ್ಸಯವಗ್ಗೋ

೧. ಕಿಮತ್ಥಿಯಸುತ್ತಂ

೧. [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೧೦.೧] ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಿಮತ್ಥಿಯಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಾನೀ"ತಿ? "ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರತ್ಥಾನಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾನಿಸಂಸಾನೀ"ತಿ।

"ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯೋ ಕಿಮಾನಿಸಂಸೋ"? "ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಪಾಮೋಜ್ಜತ್ಥೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಾನಿಸಂಸೋ"।

"ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಂ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಂ"? "ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಪೀತತ್ಥಂ ಪೀತಾನಿಸಂಸಂ"।

"ಪೀತಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಾ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಾ"? "ಪೀತಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ಥಾ ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿಸಂಸಾ"।

"ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಾ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಾ"? "ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸುಖತ್ಥಾ ಸುಖಾನಿಸಂಸಾ"।

"ಸುಖಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಂ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಂ"? "ಸುಖಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸಮಾಧತ್ಥಂ ಸಮಾಧಾನಿಸಂಸಂ"।

"ಸಮಾಧಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯೋ ಕಿಮಾನಿಸಂಸೋ"? "ಸಮಾಧಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ" ।

"ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಂ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಂ"? "ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ನಿಬ್ಬಿದತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಿದಾನಿಸಂಸಂ"।

"ನಿಬ್ಬಿದಾ, ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಾ ಕಿಮಾನಿಸಂಸಾ"? "ನಿಬ್ಬಿದಾ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ವಿರಾಗತ್ಥಾ ವಿರಾಗಾನಿಸಂಸಾ "।

"ವಿರಾಗೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಿಮತ್ಥಿಯೋ ಕಿಮಾನಿಸಂಸೋ"? "ವಿರಾಗೋ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ।

“ಇತಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರತ್ಥಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾನಿಸಂಸಾನಿ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಪಾಮೋಜ್ಜತ್ಥೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಾನಿಸಂಸೋ, ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪೀತತ್ಥಂ ಪೀತಾನಿಸಂಸಂ, ಪೀತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ಥಾ ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿಸಂಸಾ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಸುಖತ್ಥಾ ಸುಖಾನಿಸಂಸಾ, ಸುಖಂ ಸಮಾಧತ್ಥಂ ಸಮಾಧಾನಿಸಂಸಂ, ಸಮಾಧಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ನಿಬ್ಬಿದತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಿದಾನಿಸಂಸಂ, ನಿಬ್ಬಿದಾ ವಿರಾಗತ್ಥಾ ವಿರಾಗಾನಿಸಂಸಾ, ವಿರಾಗೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ। ಇತಿ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಅಗ್ಗಾಯ ಪರೇನ್ತೀ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ಚೇತನಾಕರಣೀಯಸುತ್ತಂ

೨. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೨] “ಸೀಲವತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ।

“ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿಸ್ಸ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ।

“ಪಮುದಿತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಪೀತಿ ಮೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ।

“ಪೀತಿಮನಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಕಾಯೋ ಮೇ ಪಸ್ಸಮ್ಭತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ।

“ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಸುಖಂ ವೇದಿಯಾಮೀ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ।

“ಸುಖಿನೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಚಿತ್ತಂ ಮೇ ಸಮಾಧಿಯತೂ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ।

“ಸಮಾಹಿತಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಸಮಾಹಿತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ।

“ಯಥಾಭೂತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಾನತೋ ಪಸ್ಸತೋ ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ನಿಬ್ಬಿನ್ದಾಮೀ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಂ ಪಸ್ಸಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ।

“ನಿಬ್ಬಿನ್ನಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ವಿರಜ್ಜಾಮೀ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ನೋ ವಿರಜ್ಜತಿ।

“ವಿರತ್ತಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಚೇತನಾಯ ಕರಣೀಯಂ – ‘ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋಮೀ’ತಿ। ಧಮ್ಮತಾ ಏಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ವಿರತ್ತೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತಿ।

“ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿರಾಗೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ, ನಿಬ್ಬಿದಾ ವಿರಾಗತ್ಥಾ ವಿರಾಗಾನಿಸಂಸಾ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ನಿಬ್ಬಿದತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಿದಾನಿಸಂಸಂ, ಸಮಾಧಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥೋ

ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಾನಿಸಂಸೋ, ಸುಖಂ ಸಮಾಧತ್ಥಂ ಸಮಾಧಾನಿಸಂಸಂ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಸುಖತ್ಥಾ ಸುಖಾನಿಸಂಸಾ, ಪೀತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ಥಾ ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿಸಂಸಾ, ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪೀತತ್ಥಂ ಪೀತಾನಿಸಂಸಂ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಪಾಮೋಜ್ಜತ್ಥೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಾನಿಸಂಸೋ, ಕುಸಲಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರತ್ಥಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾನಿಸಂಸಾನಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸನ್ದೇನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ ಅಪಾರಾ ಪಾರಂ ಗಮನಾಯಾ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಠಮಉಪನಿಸಾಸುತ್ತಂ

೩. [ಅ॰ ನಿ॰ ೫.೨೪; ೧೦.೩] "ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ। ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಅಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ। ಪೀತಿಯಾ ಅಸತಿ ಪೀತಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ। ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಅಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ। ಸುಖೇ ಅಸತಿ ಸುಖವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಅಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ। ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಅಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾ। ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ಅಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ವಿರಾಗೋ। ವಿರಾಗೇ ಅಸತಿ ವಿರಾಗವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸವಿಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

"ಸೀಲವತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ, ಪೀತಿಯಾ ಸತಿ ಪೀತಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ, ಸುಖೇ ಸತಿ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾ, ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ವಿರಾಗೋ, ವಿರಾಗೇ ಸತಿ ವಿರಾಗಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ... ಫೇಗ್ಗುಪಿ... ಸಾರೋಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ದುತಿಯಉಪನಿಸಾಸುತ್ತಂ

೪. ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೇ"ತಿ [ಭಿಕ್ಖವೋತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೪]। "ಆವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ

ಏತದವೋಚ –

“ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ , ಆವುಸೋ, ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಅಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ, ಪೀತಿಯಾ ಅಸತಿ ಪೀತಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಅಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ, ಸುಖೇ ಅಸತಿ ಸುಖವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಅಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಅಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾ , ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ಅಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ವಿರಾಗೋ, ವಿರಾಗೇ ಅಸತಿ ವಿರಾಗವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸವಿಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ… ಫೇಗ್ಗುಪಿ… ಸಾರೋಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ…ಪೇ॰… ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

“ಸೀಲವತೋ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ, ಪೀತಿಯಾ ಸತಿ ಪೀತಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ, ಸುಖೇ ಸತಿ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾ, ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ವಿರಾಗೋ, ವಿರಾಗೇ ಸತಿ ವಿರಾಗಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ… ಫೇಗ್ಗುಪಿ… ಸಾರೋಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ…ಪೇ॰… ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನ”ನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ತತಿಯಉಪನಿಸಾಸುತ್ತಂ

೫. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೫] ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ…ಪೇ॰… “ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಅಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ, ಪೀತಿಯಾ ಅಸತಿ ಪೀತಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಅಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ, ಸುಖೇ ಅಸತಿ ಸುಖವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಅಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಅಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಾ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾ, ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ಅಸತಿ

ನಿಬ್ಬಿದಾವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ವಿರಾಗೋ, ವಿರಾಗೇ ಅಸತಿ ವಿರಾಗವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸವಿಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತಚೋಪಿ… ಫೇಗ್ಗುಪಿ… ಸಾರೋಪಿ ನ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಅಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಹತೂಪನಿಸಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ…ಪೇ॰… ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

“ಸೀಲವತೋ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಸತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪೀತಿ, ಪೀತಿಯಾ ಸತಿ ಪೀತಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಸುಖಂ, ಸುಖೇ ಸತಿ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಸತಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹೋತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾ, ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ಸತಿ ನಿಬ್ಬಿದಾಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ವಿರಾಗೋ, ವಿರಾಗೇ ಸತಿ ವಿರಾಗಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಂ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ರುಕ್ಖೋ ಸಾಖಾಪಲಾಸಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತಸ್ಸ ಪಪಟಿಕಾಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ , ತಚೋಪಿ… ಫೇಗ್ಗುಪಿ… ಸಾರೋಪಿ ಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ, ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಸತಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಉಪನಿಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ…ಪೇ॰… ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನ”ನ್ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಬ್ಯಸನಸುತ್ತಂ

೬. “ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕ್ಕೋಸಕೋ ಪರಿಭಾಸಕೋ ಅರಿಯೂಪವಾದೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ, ಠಾನಮೇತಂ ಅವಕಾಸೋ ಯಂ ಸೋ ಏಕಾದಸನ್ನಂ ಬ್ಯಸನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ಯಸನಂ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ।

ಕತಮೇಸಂ ಏಕಾದಸನ್ನಂ? ಅನಧಿಗತಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಅಧಿಗತಾ ಪರಿಹಾಯತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ನ ವೋದಾಯನ್ತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮೇಸು ವಾ ಅಧಿಮಾನಿಕೋ ಹೋತಿ, ಅನಭಿರತೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ, ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಂ ವಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತತಿ, ಗಾಳ್ಹಂ ವಾ ರೋಗಾತಙ್ಕಂ ಫುಸತಿ, ಉಮ್ಮಾದಂ ವಾ ಪಾಪುಣಾತಿ ಚಿತ್ತಕ್ಖೇಪಂ ವಾ, ಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ - ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕ್ಕೋಸಕೋ ಪರಿಭಾಸಕೋ ಅರಿಯೂಪವಾದೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ, ಠಾನಮೇತಂ ಅವಕಾಸೋ ಯಂ ಸೋ ಇಮೇಸಂ ಏಕಾದಸನ್ನಂ ಬ್ಯಸನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ಯಸನಂ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। [( ) ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಪಾಠೋ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ನ ದಿಸ್ಸತಿ]

“ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕ್ಕೋಸಕೋ ಪರಿಭಾಸಕೋ ಅರಿಯೂಪವಾದೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ, ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ ಅನವಕಾಸೋ ಯಂ ಸೋ ಏಕಾದಸನ್ನಂ ಬ್ಯಸನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ಯಸನಂ ನ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ।

ಕತಮೇಸಂ ಏಕಾದಸನ್ನಂ? ಅನಧಿಗತಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಅಧಿಗತಾ ಪರಿಹಾಯತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸ ನ ವೋದಾಯನ್ತಿ, ಸದ್ಧಮ್ಮೇಸು ವಾ ಅಧಿಮಾನಿಕೋ ಹೋತಿ, ಅನಭಿರತೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ, ಅಞ್ಞತರಂ ವಾ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಆಪತ್ತಿಂ ಆಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಂ ವಾ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತತಿ, ಗಾಳ್ಹಂ ವಾ ರೋಗಾತಙ್ಕಂ ಫುಸತಿ, ಉಮ್ಮಾದಂ ವಾ ಪಾಪುಣಾತಿ ಚಿತ್ತಕ್ಖೇಪಂ ವಾ, ಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ - ಯೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅಕ್ಕೋಸಕೋ ಪರಿಭಾಸಕೋ ಅರಿಯೂಪವಾದೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ, ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ ಅನವಕಾಸೋ ಯಂ ಸೋ ಇಮೇಸಂ ಏಕಾದಸನ್ನಂ ಬ್ಯಸನಾನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ಯಸನಂ ನ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ''ತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಞ್ಞಾಸುತ್ತಂ

೭. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

''ಸಿಯಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾತಿ?

''ಸಿಯಾ, ಆನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ , ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ''ತಿ।

''ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾತಿ।

''ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ - 'ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ, ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ

ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

"ಸಿಯಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಸಞ್ಞೀ ಪನ ಅಸ್ಸಾತಿ। "ಸಿಯಾ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ।

"ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನಾವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ , ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ?

"ಇಧ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ - 'ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ, ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ।

"ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಆವುಸೋ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಆವುಸೋ! ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಾವಕಸ್ಸ ಚ ಅತ್ಥೇನ ಅತ್ಥೋ ಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಸಂಸನ್ದಿಸ್ಸತಿ ಸಮೇಸ್ಸತಿ ನ ವಿಗ್ಗಯ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಅಗ್ಗಪದಸ್ಮಿಂ! ಇದಾನಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಅಪುಚ್ಛಿಂ। ಭಗವಾಪಿ ಮೇ ಏತೇಹಿ ಅಕ್ಖರೇಹಿ ಏತೇಹಿ ಪದೇಹಿ ಏತೇಹಿ ಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ। ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಆವುಸೋ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಆವುಸೋ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಸತ್ಥು ಚೇವ ಸಾವಕಸ್ಸ ಚ ಅತ್ಥೇನ ಅತ್ಥೋ ಬ್ಯಞ್ಜನೇನ ಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಸಂಸನ್ದಿಸ್ಸತಿ ಸಮೇಸ್ಸತಿ ನ ವಿಗ್ಗಯ್ಹಿಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಅಗ್ಗಪದಸ್ಮಿ"ನ್ತಿ! ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಮನಸಿಕಾರಸುತ್ತಂ

೮. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

"ಸಿಯಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನ ಚಕ್ಖುಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ರೂಪಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಸೋತಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಸದ್ದಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಘಾನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಗನ್ಧಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಜಿವ್ಹಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ರಸಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಕಾಯಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ,

ನ ಪಥವಿಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಆಪಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ತೇಜಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ವಾಯಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಇಧಲೋಕಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಪರಲೋಕಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಮ್ಪಿ ನ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ; ಮನಸಿ ಚ ಪನ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ?

"ಸಿಯಾ, ಆನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನ ಚಕ್ಖುಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ರೂಪಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಸೋತಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಸದ್ದಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಘಾನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಗನ್ಧಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಜಿವ್ಹಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ರಸಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಕಾಯಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಪಥವಿಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಆಪಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ತೇಜಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ವಾಯಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಇಧಲೋಕಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ಪರಲೋಕಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಮ್ಪಿ ನ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ; ಮನಸಿ ಚ ಪನ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

"ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನ ಚಕ್ಖುಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ರೂಪಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ... ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಮ್ಪಿ ನ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ; ಮನಸಿ ಚ ಪನ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ?

"ಇಧಾನನ್ದ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ – 'ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ, ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನ ಚಕ್ಖುಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ, ನ ರೂಪಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಮ್ಪಿ ನ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯ; ಮನಸಿ ಚ ಪನ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸದ್ಧಸುತ್ತಂ

೯. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ನಾತಿಕೇ ವಿಹರತಿ ಗಿಞ್ಜಕಾವಸಥೇ । ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸದ್ಧೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸದ್ಧಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

"ಆಜಾನೀಯಝಾಯಿತಂ ಖೋ, ಸದ್ಧ, ಝಾಯ; ಮಾ ಖಳುಙ್ಕಝಾಯಿತಂ [ಆಜಾನೀಯಜ್ಝಾಯಿತಂ ಖೋ ಸದ್ಧ ಝಾಯಥ, ಮಾ ಖಳುಙ್ಕಜ್ಝಾಯಿತಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]। ಕಥಞ್ಚ, ಖಳುಙ್ಕಝಾಯಿತಂ ಹೋತಿ? ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕೋ ಹಿ , ಸದ್ಧ, ದೋಣಿಯಾ ಬದ್ಧೋ [ಬನ್ಧೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] 'ಯವಸಂ ಯವಸ'ನ್ತಿ ಝಾಯತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ನ ಹಿ, ಸದ್ಧ, ಅಸ್ಸಖಳುಙ್ಕಸ್ಸ ದೋಣಿಯಾ ಬದ್ಧಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಂ ಅಜ್ಜ ಅಸ್ಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಕಾರಣಂ ಕಾರೇಸ್ಸತಿ, ಕಿಮಸ್ಸಾಹಂ [ಕಮ್ಮಸ್ಸಾಹಂ (ಕ॰)] ಪಟಿಕರೋಮೀ'ತಿ। ಸೋ ದೋಣಿಯಾ ಬದ್ಧೋ 'ಯವಸಂ ಯವಸ'ನ್ತಿ ಝಾಯತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಸದ್ಧ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕೋ ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ಕಾಮರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ ಕಾಮರಾಗಪರೇತೇನ ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಚ ಕಾಮರಾಗಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ಸೋ ಕಾಮರಾಗಂಯೇವ ಅನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ ಝಾಯತಿ

ಪಜ್ಝಾಯತಿ ನಿಜ್ಝಾಯತಿ ಅವಜ್ಝಾಯತಿ, ಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ... ಥಿನಮಿದ್ಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ... ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ... ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಪರೇತೇನ, ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಚ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ಸೋ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂಯೇವ ಅನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ ಝಾಯತಿ ಪಜ್ಝಾಯತಿ ನಿಜ್ಝಾಯತಿ ಅವಜ್ಝಾಯತಿ। ಸೋ ಪಥವಿಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ಆಪಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ತೇಜಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ವಾಯಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ಇಧಲೋಕಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ಪರಲೋಕಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಸದ್ಧ, ಪುರಿಸಖಳುಙ್ಕಝಾಯಿತಂ ಹೋತಿ।

"ಕಥಞ್ಚ , ಸದ್ಧ , ಆಜಾನೀಯಝಾಯಿತಂ ಹೋತಿ? ಭದ್ರೋ ಹಿ, ಸದ್ಧ, ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯೋ ದೋಣಿಯಾ ಬದ್ಧೋ ನ 'ಯವಸಂ ಯವಸ'ನ್ತಿ ಝಾಯತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಭದ್ರಸ್ಸ ಹಿ, ಸದ್ಧ, ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯಸ್ಸ ದೋಣಿಯಾ ಬದ್ಧಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಂ ಅಜ್ಜ ಅಸ್ಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಕಾರಣಂ ಕಾರೇಸ್ಸತಿ, ಕಿಮಸ್ಸಾಹಂ ಪಟಿಕರೋಮೀ'ತಿ। ಸೋ ದೋಣಿಯಾ ಬದ್ಧೋ ನ 'ಯವಸಂ ಯವಸ'ನ್ತಿ ಝಾಯತಿ। ಭದ್ರೋ ಹಿ, ಸದ್ಧ, ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯೋ ಯಥಾ ಇಣಂ ಯಥಾ ಬನ್ಧಂ ಯಥಾ ಜಾನಿಂ ಯಥಾ ಕಲಿಂ ಏವಂ ಪತೋದಸ್ಸ ಅಜ್ಝೋಹರಣಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಸದ್ಧ, ಭದ್ರೋ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ನ ಕಾಮರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ ನ ಕಾಮರಾಗಪರೇತೇನ, ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಚ ಕಾಮರಾಗಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ನ ಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ... ನ ಥಿನಮಿದ್ಧಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ... ನ ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ... ನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಪರಿಯುಟ್ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ ನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಪರೇತೇನ, ಉಪ್ಪನ್ನಾಯ ಚ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಸೋ ನೇವ ಪಥವಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ಆಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ತೇಜಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ವಾಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ಇಧಲೋಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ಪರಲೋಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ನ ಝಾಯತಿ; ಝಾಯತಿ ಚ ಪನ। ಏವಂ ಝಾಯಿಞ್ಚ ಪನ, ಸದ್ಧ, ಭದ್ರಂ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯಂ ಸಇನ್ದಾ ದೇವಾ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಾ ಸಪಜಾಪತಿಕಾ ಆರಕಾವ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ –

"ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞ, ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸುತ್ತಮ।
ಯಸ್ಸ ತೇ ನಾಭಿಜಾನಾಮ, ಯಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯಸೀ"ತಿ॥

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಸದ್ಧೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕಥಂ ಝಾಯೀ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಭದ್ರೋ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ [ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ ಝಾಯತಿ, ಸೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ, ಸೋ (ಕ॰)] ನೇವ ಪಥವಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ಆಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ತೇಜಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ವಾಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ನ ಇಧಲೋಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ , ನ ಪರಲೋಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ನ ಝಾಯತಿ; ಝಾಯತಿ ಚ ಪನ? ಕಥಂ ಝಾಯಿಞ್ಚ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಭದ್ರಂ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯಂ ಸಇನ್ದಾ ದೇವಾ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಾ ಸಪಜಾಪತಿಕಾ ಆರಕಾವ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ –

“ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞ, ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸುತ್ತಮ।
ಯಸ್ಸ ತೇ ನಾಭಿಜಾನಾಮ, ಯಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯಸೀ”ತಿ॥

“ಇಧ, ಸದ್ಧ, ಭದ್ರಸ್ಸ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯಸ್ಸ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತತ್ರಾಪಿ ಸಞ್ಞಾ ವಿಭೂತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಝಾಯೀ ಖೋ, ಸದ್ಧ, ಭದ್ರೋ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯೋ ನೇವ ಪಥವಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯತಿ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ನ ಝಾಯತಿ; ಝಾಯತಿ ಚ ಪನ। ಏವಂ ಝಾಯಿಞ್ಚ ಪನ, ಸದ್ಧ, ಭದ್ರಂ ಪುರಿಸಾಜಾನೀಯಂ ಸಇನ್ದಾ ದೇವಾ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಾ ಸಪಜಾಪತಿಕಾ ಆರಕಾವ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ –

“ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞ, ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸುತ್ತಮ।
ಯಸ್ಸ ತೇ ನಾಭಿಜಾನಾಮ, ಯಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಝಾಯಸೀ”ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಮೋರನಿವಾಪಸುತ್ತಂ

೧೦. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಮೋರನಿವಾಪೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಭಿಕ್ಖವೋ”ತಿ। “ಭದನ್ತೇ”ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

“ತೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚನ್ತನಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ಅಚ್ಚನ್ತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಚ್ಚನ್ತಪರಿಯೋಸಾನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಅಸೇಖೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ, ಅಸೇಖೇನ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೇನ , ಅಸೇಖೇನ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೇನ – ಇಮೇಹಿ, ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚನ್ತನಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ಅಚ್ಚನ್ತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಚ್ಚನ್ತಪರಿಯೋಸಾನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ।

“ಅಪರೇಹಿಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚನ್ತನಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ಅಚ್ಚನ್ತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಚ್ಚನ್ತಪರಿಯೋಸಾನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ ? ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ, ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ – ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚನ್ತನಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ, ಅಚ್ಚನ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ಅಚ್ಚನ್ತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಚ್ಚನ್ತಪರಿಯೋಸಾನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ।

“ಅಪರೇಹಿಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚನ್ತನಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ಅಚ್ಚನ್ತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಚ್ಚನ್ತಪರಿಯೋಸಾನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ, ಸಮ್ಮಾಞಾಣೇನ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಯಾ – ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚನ್ತನಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ಅಚ್ಚನ್ತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಚ್ಚನ್ತಪರಿಯೋಸಾನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ।

“ದ್ವೀಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚನ್ತನಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ಅಚ್ಚನ್ತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಚ್ಚನ್ತಪರಿಯೋಸಾನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ। ಕತಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ? ವಿಜ್ಜಾಯ, ಚರಣೇನ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವೀಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಚ್ಚನ್ತನಿಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಅಚ್ಚನ್ತಯೋಗಕ್ಖೇಮೀ ಅಚ್ಚನ್ತಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಅಚ್ಚನ್ತಪರಿಯೋಸಾನೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ। ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಪೇಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನಙ್ಕುಮಾರೇನ ಗಾಥಾ ಭಾಸಿತಾ -

“ಖತ್ತಿಯೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಜನೇತಸ್ಮಿಂ, ಯೇ ಗೋತ್ತಪಟಿಸಾರಿನೋ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮಾನುಸೇ”ತಿ [ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೭೭; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೨; ೨.೨೪೫]॥

“ಸಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸನಙ್ಕುಮಾರೇನ ಗಾಥಾ ಭಾಸಿತಾ ಸುಭಾಸಿತಾ, ನೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಾ; ಅತ್ಥಸಂಹಿತಾ , ನೋ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತಾ; ಅನುಮತಾ ಮಯಾ। ಅಹಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏವಂ ವದಾಮಿ -

“ಖತ್ತಿಯೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಜನೇತಸ್ಮಿಂ, ಯೇ ಗೋತ್ತಪಟಿಸಾರಿನೋ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಸೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮಾನುಸೇ”ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ನಿಸ್ಸಯವಗ್ಗೋ [ನಿಸ್ಸಾಯವಗ್ಗೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಕಿಮತ್ಥಿಯಾ ಚೇತನಾ ತಯೋ, ಉಪನಿಸಾ ಬ್ಯಸನೇನ ಚ।
ದ್ವೇ ಸಞ್ಞಾ ಮನಸಿಕಾರೋ, ಸದ್ಧೋ ಮೋರನಿವಾಪಕನ್ತಿ॥

೧. ಅನುಸ್ಸತಿವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಮಹಾನಾಮಸುತ್ತಂ

೧೧. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ – "ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರೋ ಭಗವಾ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ – "ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ – 'ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರೋ ಭಗವಾ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ – 'ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ – ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರೋ ಭಗವಾ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ನಾನಾವಿಹಾರೇಹಿ ವಿಹರತಂ ಕೇನಸ್ಸ [ಕೇನ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ?

"ಸಾಧು ಸಾಧು, ಮಹಾನಾಮ! ಏತಂ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ, ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ – 'ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ನಾನಾವಿಹಾರೇಹಿ ವಿಹರತಂ ಕೇನಸ್ಸ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾತಬ್ಬ'"ನ್ತಿ? ಸದ್ಧೋ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ; ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಕುಸೀತೋ; ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ , ನೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ; ಸಮಾಹಿತೋ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಸಮಾಹಿತೋ; ಪಞ್ಞವಾ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ। ಇಮೇಸು ಖೋ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಛ ಧಮ್ಮೇ ಉತ್ತರಿ [ಉತ್ತರಿಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ। [ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೦] "ಇಧ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ತಥಾಗತಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಸಮಯೇ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಥಾಗತಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ದೋಸಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ಮೋಹಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ; ಉಜುಗತಮೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ತಥಾಗತಂ ಆರಬ್ಭ। ಉಜುಗತಚಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ವಿಸಮಗತಾಯ ಪಜಾಯ ಸಮಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾಯ ಪಜಾಯ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೋ ವಿಹರತಿ, ಧಮ್ಮಸೋತಸಮಾಪನ್ನೋ ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ – 'ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ [ಓಪನಯಿಕೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ'ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಸಮಯೇ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ದೋಸಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ಮೋಹಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ; ಉಜುಗತಮೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಧಮ್ಮಂ ಆರಬ್ಭ। ಉಜುಗತಚಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ವಿಸಮಗತಾಯ ಪಜಾಯ ಸಮಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾಯ ಪಜಾಯ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೋ ವಿಹರತಿ, ಧಮ್ಮಸೋತಸಮಾಪನ್ನೋ ಧಮ್ಮಾನುಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಸಙ್ಘಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ - ‘ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಉಜುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಞಾಯಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ, ಯದಿದಂ ಚತ್ತಾರಿ ಪುರಿಸಯುಗಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಾ, ಏಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಆಹುನೇಯ್ಯೋ ಪಾಹುನೇಯ್ಯೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣೀಯೋ ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ’ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಸಮಯೇ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಸಙ್ಘಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ದೋಸಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ಮೋಹಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ; ಉಜುಗತಮೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಸಙ್ಘಂ ಆರಬ್ಭ। ಉಜುಗತಚಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ವಿಸಮಗತಾಯ ಪಜಾಯ ಸಮಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾಯ ಪಜಾಯ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೋ ವಿಹರತಿ, ಧಮ್ಮಸೋತಸಮಾಪನ್ನೋ ಸಙ್ಘಾನುಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಾನಿ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ ಅಖಣ್ಡಾನಿ ಅಚ್ಛಿದ್ದಾನಿ ಅಸಬಲಾನಿ ಅಕಮ್ಮಾಸಾನಿ ಭುಜಿಸ್ಸಾನಿ ವಿಞ್ಞುಪ್ಪಸತ್ಥಾನಿ ಅಪರಾಮಟ್ಠಾನಿ ಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕಾನಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಸಮಯೇ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಸೀಲಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ದೋಸಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ಮೋಹಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ; ಉಜುಗತಮೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಸೀಲಂ ಆರಬ್ಭ। ಉಜುಗತಚಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ವಿಸಮಗತಾಯ ಪಜಾಯ ಸಮಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾಯ ಪಜಾಯ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೋ ವಿಹರತಿ, ಧಮ್ಮಸೋತಸಮಾಪನ್ನೋ ಸೀಲಾನುಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಅತ್ತನೋ ಚಾಗಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ - ‘ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಯೋಹಂ ಮಚ್ಛೇರಮಲಪರಿಯುಟ್ಠಿತಾಯ ಪಜಾಯ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಾಮಿ ಮುತ್ತಚಾಗೋ ಪಯತಪಾಣಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ’ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾನಾಮ , ಸಮಯೇ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಚಾಗಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ದೋಸಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ಮೋಹಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ; ಉಜುಗತಮೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ಚಾಗಂ ಆರಬ್ಭ। ಉಜುಗತಚಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ವಿಸಮಗತಾಯ ಪಜಾಯ ಸಮಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾಯ ಪಜಾಯ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೋ ವಿಹರತಿ, ಧಮ್ಮಸೋತಸಮಾಪನ್ನೋ ಚಾಗಾನುಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ದೇವತಾ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ - ‘ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ, ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ, ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಯಾಮಾ, ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ತುಸಿತಾ, ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ನಿಮ್ಮಾನರತಿನೋ, ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತಿನೋ, ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾ, ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ತತುತ್ತರಿ। ಯಥಾರೂಪಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ತಾ ದೇವತಾ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥೂಪಪನ್ನಾ , ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಥಾರೂಪಾ ಸದ್ಧಾ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ಯಥಾರೂಪೇನ ಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ತಾ ದೇವತಾ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥೂಪಪನ್ನಾ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಥಾರೂಪಂ ಸೀಲಂ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ಯಥಾರೂಪೇನ ಸುತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ತಾ ದೇವತಾ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥೂಪಪನ್ನಾ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಥಾರೂಪಂ ಸುತಂ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ಯಥಾರೂಪೇನ ಚಾಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ತಾ ದೇವತಾ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥೂಪಪನ್ನಾ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಥಾರೂಪೋ ಚಾಗೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ಯಥಾರೂಪಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ

ಸಮನ್ನಾಗತಾ ತಾ ದೇವತಾ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥೂಪಪನ್ನಾ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಥಾರೂಪಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಂವಿಜ್ಜತೀ’ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಸಮಯೇ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಅತ್ತನೋ ಚ ತಾಸಞ್ಚ ದೇವತಾನಂ ಸದ್ಧಞ್ಚ ಸೀಲಞ್ಚ ಸುತಞ್ಚ ಚಾಗಞ್ಚ ಪಞ್ಞಞ್ಚ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ದೋಸಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ಮೋಹಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ; ಉಜುಗತಮೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ದೇವತಾ ಆರಬ್ಭ। ಉಜುಗತಚಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ವಿಸಮಗತಾಯ ಪಜಾಯ ಸಮಪ್ಪತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾಯ ಪಜಾಯ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೋ ವಿಹರತಿ, ಧಮ್ಮಸೋತಸಮಾಪನ್ನೋ ದೇವತಾನುಸ್ಸತಿಂ ಭಾವೇತೀ”ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಮಹಾನಾಮಸುತ್ತಂ

೧೨. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ ಗಿಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಹೋತಿ ಅಚಿರವುಟ್ಠಿತೋ ಗೇಲಞ್ಞಾ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ – “ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರೋ ಭಗವಾ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ।

ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ – “ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ – ‘ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರೋ ಭಗವಾ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ’”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ – ‘ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ – ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರೋ ಭಗವಾ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ನಾನಾವಿಹಾರೇಹಿ ವಿಹರತಂ ಕೇನಸ್ಸ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ?

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ಮಹಾನಾಮ! ಏತಂ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ – ‘ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ನಾನಾವಿಹಾರೇಹಿ ವಿಹರತಂ ಕೇನಸ್ಸ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾತಬ್ಬ’ನ್ತಿ? ಸದ್ಧೋ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ; ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಕುಸೀತೋ; ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ; ಸಮಾಹಿತೋ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ , ನೋ ಅಸಮಾಹಿತೋ; ಪಞ್ಞವಾ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ। ಇಮೇಸು ಖೋ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಛ ಧಮ್ಮೇ ಉತ್ತರಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ।

[ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೯] “ಇಧ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ತಥಾಗತಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ – ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ…ಪೇ॰… ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಸಮಯೇ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ತಥಾಗತಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ದೋಸಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ಮೋಹಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ; ಉಜುಗತಮೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ತಥಾಗತಂ ಆರಬ್ಭ। ಉಜುಗತಚಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಇಮಂ ಖೋ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಠಿತೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ,

ಸಯಾನೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಕಮ್ಮನ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಪುತ್ತಸಮ್ಬಾಧಸಯನಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಘಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ...ಪೇ॰... ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಾನಿ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ...ಪೇ॰... ಅತ್ತನೋ ಚಾಗಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ...ಪೇ॰... ದೇವತಾ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ - 'ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ...ಪೇ॰... ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ತತುತ್ತರಿ। ಯಥಾರೂಪಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ತಾ ದೇವತಾ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥೂಪಪನ್ನಾ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಥಾರೂಪಾ ಸದ್ಧಾ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ಯಥಾರೂಪೇನ ಸೀಲೇನ... ಸುತೇನ... ಚಾಗೇನ... ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ತಾ ದೇವತಾ ಇತೋ ಚುತಾ ತತ್ಥೂಪಪನ್ನಾ , ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಥಾರೂಪಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಂವಿಜ್ಜತೀ'ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಮಹಾನಾಮ, ಸಮಯೇ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಅತ್ತನೋ ಚ ತಾಸಞ್ಚ ದೇವತಾನಂ ಸದ್ಧಞ್ಚ ಸೀಲಞ್ಚ ಸುತಞ್ಚ ಚಾಗಞ್ಚ ಪಞ್ಞಞ್ಚ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ನೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಗಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ದೋಸಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ, ನ ಮೋಹಪರಿಯುಟ್ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ; ಉಜುಗತಮೇವಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ದೇವತಾ ಆರಬ್ಭ। ಉಜುಗತಚಿತ್ತೋ ಖೋ ಪನ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದಿಯತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಇಮಂ ಖೋ ತ್ವಂ, ಮಹಾನಾಮ, ದೇವತಾನುಸ್ಸತಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಠಿತೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸಯಾನೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಕಮ್ಮನ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸಿ, ಪುತ್ತಸಮ್ಬಾಧಸಯನಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ದುತಿಯಂ।

೩. ನನ್ದಿಯಸುತ್ತಂ

೧೩. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕೇಸು ವಿಹರತಿ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ನಿಗ್ರೋಧಾರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಉಪಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ [ಅಹೋಸಿ (ಕ॰)]।

ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ನನ್ದಿಯೋ ಸಕ್ಕೋ - "ಭಗವಾ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಉಪಗನ್ತುಕಾಮೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ನನ್ದಿಯಸ್ಸ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಯಂನೂನಾಹಮ್ಪಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಉಪಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ। ತತ್ಥ ಕಮ್ಮನ್ತಞ್ಚೇವ ಅಧಿಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಭಗವನ್ತಞ್ಚ ಲಚ್ಛಾಮಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ದಸ್ಸನಾಯಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಉಪಗಚ್ಛಿ [ಉಪಗಞ್ಛಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]। ನನ್ದಿಯೋಪಿ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸ್ಸಾವಾಸಂ ಉಪಗಚ್ಛಿ। ತತ್ಥ ಕಮ್ಮನ್ತಞ್ಚೇವ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ [ಅಧಿಟ್ಠಾಯ (ಸ್ಯಾ॰), ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ (ಕ॰)], ಭಗವನ್ತಞ್ಚ ಲಭಿ [ಲಚ್ಛತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ - "ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರೋ ಭಗವಾ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ನನ್ದಿಯೋ ಸಕ್ಕೋ - "ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ - 'ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರೋ ಭಗವಾ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ನನ್ದಿಯೋ ಸಕ್ಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ನನ್ದಿಯೋ ಸಕ್ಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭನ್ತೇ - 'ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ - ನಿಟ್ಠಿತಚೀವರೋ ಭಗವಾ ತೇಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ನಾನಾವಿಹಾರೇಹಿ ವಿಹರತಂ ಕೇನಸ್ಸ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ?

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ನನ್ದಿಯ! ಏತಂ ಖೋ, ನನ್ದಿಯ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ, ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ - ‘ತೇಸಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ನಾನಾವಿಹಾರೇಹಿ ವಿಹರತಂ ಕೇನಸ್ಸ ವಿಹಾರೇನ ವಿಹಾತಬ್ಬ’ನ್ತಿ? ಸದ್ಧೋ ಖೋ, ನನ್ದಿಯ, ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ; ಸೀಲವಾ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ; ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಕುಸೀತೋ; ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ; ಸಮಾಹಿತೋ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಸಮಾಹಿತೋ; ಪಞ್ಞವಾ ಆರಾಧಕೋ ಹೋತಿ, ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ। ಇಮೇಸು ಖೋ ತೇ, ನನ್ದಿಯ, ಛಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ।

“ಇಧ ತ್ವಂ, ನನ್ದಿಯ, ತಥಾಗತಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ - ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ , ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ತಿ। ಇತಿ ಖೋ ತೇ, ನನ್ದಿಯ, ತಥಾಗತಂ ಆರಬ್ಭ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ।

“ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ನನ್ದಿಯ, ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ - ‘ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೋ ಅಕಾಲಿಕೋ ಏಹಿಪಸ್ಸಿಕೋ ಓಪನೇಯ್ಯಿಕೋ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ವೇದಿತಬ್ಬೋ ವಿಞ್ಞೂಹೀ’ತಿ। ಇತಿ ಖೋ ತೇ, ನನ್ದಿಯ, ಧಮ್ಮಂ ಆರಬ್ಭ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ।

“ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ನನ್ದಿಯ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೇ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ - ‘ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಯಸ್ಸ ಮೇ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಾ ಅನುಕಮ್ಪಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ಓವಾದಕಾ ಅನುಸಾಸಕಾ’ತಿ। ಇತಿ ಖೋ ತೇ, ನನ್ದಿಯ, ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೇ ಆರಬ್ಭ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ।

“ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ನನ್ದಿಯ, ಅತ್ತನೋ ಚಾಗಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ - ‘ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಯೋಹಂ ಮಚ್ಛೇರಮಲಪರಿಯುಟ್ಠಿತಾಯ ಪಜಾಯ ವಿಗತಮಲಮಚ್ಛೇರೇನ ಚೇತಸಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಾಮಿ ಮುತ್ತಚಾಗೋ ಪಯತಪಾಣಿ ವೋಸ್ಸಗ್ಗರತೋ ಯಾಚಯೋಗೋ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತೋ’ತಿ। ಇತಿ ಖೋ ತೇ, ನನ್ದಿಯ, ಚಾಗಂ ಆರಬ್ಭ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ।

“ಪುನ ಚಪರಂ ತ್ವಂ, ನನ್ದಿಯ, ದೇವತಾ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯಾಸಿ - ‘ಯಾ ದೇವತಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮೇವ ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರಭಕ್ಖಾನಂ [ಕಬಳಿಂಕಾರಭಕ್ಖಾನಂ (ಸೀ॰), ಕಬಳೀಕಾರಭಕ್ಖಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ದೇವತಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಮನೋಮಯಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ, ತಾ ಕರಣೀಯಂ ಅತ್ತನೋ ನ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತಿ ಕತಸ್ಸ ವಾ ಪತಿಚಯಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ನನ್ದಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಅಸಮಯವಿಮುತ್ತೋ ಕರಣೀಯಂ ಅತ್ತನೋ ನ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ಕತಸ್ಸ ವಾ ಪತಿಚಯಂ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ನನ್ದಿಯ, ಯಾ ತಾ ದೇವತಾ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮೇವ ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರಭಕ್ಖಾನಂ ದೇವತಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಮನೋಮಯಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ, ತಾ ಕರಣೀಯಂ ಅತ್ತನೋ ನ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತಿ ಕತಸ್ಸ ವಾ ಪತಿಚಯಂ। ಇತಿ ಖೋ ತೇ, ನನ್ದಿಯ, ದೇವತಾ ಆರಬ್ಭ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ।

“ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ನನ್ದಿಯ, ಏಕಾದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಪಜಹತೇವ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ, ನ ಉಪಾದಿಯತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ನನ್ದಿಯ, ಕುಮ್ಭೋ ನಿಕ್ಕುಜ್ಜೋ [ನಿಕುಜ್ಜೋ (ಕ॰)] ವಮತೇವ ಉದಕಂ, ನೋ ವನ್ತಂ ಪಚ್ಚಾವಮತಿ [ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]; ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ವಾ ಪನ, ನನ್ದಿಯ, ಸುಕ್ಖೇ ತಿಣದಾಯೇ ಅಗ್ಗಿ ಮುತ್ತೋ ಡಹಞ್ಞೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ನೋ ದಡ್ಢಂ ಪಚ್ಚುದಾವತ್ತತಿ ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ನನ್ದಿಯ, ಇಮೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಪಜಹತೇವ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ, ನ ಉಪಾದಿಯತೀ”ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಸುಭೂತಿಸುತ್ತಂ

೧೪. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸುಭೂತಿ ಸದ್ಧೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸುಭೂತಿಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ – "ಕೋ ನಾಮಾಯಂ [ಕೋ ನಾಮೋ ಅಯಂ (ಸೀ॰ ಕ॰), ಕೋ ನಾಮ ಅಯಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ? "ಸದ್ಧೋ ನಾಮಾಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಸುದತ್ತಸ್ಸ [ಸದ್ಧಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ, ಸದ್ಧಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ।

"ಕಚ್ಚಿ ಪನಾಯಂ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧೋ ಭಿಕ್ಖು ಸುದತ್ತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸದ್ಧಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸನ್ದಿಸ್ಸತಿ ಸದ್ಧಾಪದಾನೇಸೂ"ತಿ? "ಏತಸ್ಸ, ಭಗವಾ, ಕಾಲೋ; ಏತಸ್ಸ, ಸುಗತ, ಕಾಲೋ, ಯಂ ಭಗವಾ ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಾನಿ ಭಾಸೇಯ್ಯ। ಇದಾನಾಹಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ ಯದಿ ವಾ ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ದಿಸ್ಸತಿ ಸದ್ಧಾಪದಾನೇಸು ಯದಿ ವಾ ನೋ"ತಿ।

"ತೇನ ಹಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸುಣಾಹಿ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸುಭೂತಿ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ । ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

"ಇಧ , ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ; ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಚೋ ಹೋತಿ ಸೋವಚಸ್ಸಕರಣೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖಮೋ ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹೀ ಅನುಸಾಸನಿಂ। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಚೋ ಹೋತಿ ಸೋವಚಸ್ಸಕರಣೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖಮೋ ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹೀ ಅನುಸಾಸನಿಂ, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಕಿಂಕರಣೀಯಾನಿ ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ ತತ್ರುಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಕಿಂಕರಣೀಯಾನಿ ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ ತತ್ರುಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ಯಮ್ಪಿ , ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾರೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ - ‘ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ’ತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ, ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ - ‘ಇಮೇ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಉಪವಾದಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ। ಇಮೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಅನುಪವಾದಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ’ತಿ। ಇತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ…ಪೇ॰… ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಇದಮ್ಪಿ, ಸುಭೂತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಂ ಹೋತೀ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಸುಭೂತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಯಾನಿಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಾನಿ ಭಾಸಿತಾನಿ, ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ತಾನಿ ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ಅಯಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖು ಏತೇಸು ಸನ್ದಿಸ್ಸತಿ।

“ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು।

“ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಹೋತಿ ಸುತಧರೋ ಸುತಸನ್ನಿಚಯೋ; ಯೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಾ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಾ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ತಥಾರೂಪಾಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಹೋನ್ತಿ ಧಾತಾ ವಚಸಾ ಪರಿಚಿತಾ ಮನಸಾನುಪೇಕ್ಖಿತಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ।

“ಅಯಂ , ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ।

“ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸುವಚೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅನುಸಾಸನಿಂ।

“ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾನಿ ತಾನಿ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಕಿಂಕರಣೀಯಾನಿ ತತ್ಥ ದಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ಅನಲಸೋ ತತ್ರುಪಾಯಾಯ ವೀಮಂಸಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಲಂ ಕಾತುಂ ಅಲಂ ಸಂವಿಧಾತುಂ।

“ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮಕಾಮೋ ಹೋತಿ ಪಿಯಸಮುದಾಹಾರೋ ಅಭಿಧಮ್ಮೇ ಅಭಿವಿನಯೇ ಉಳಾರಪಾಮೋಜ್ಜೋ।

“ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ…ಪೇ॰… ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು।

“ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚತುನ್ನಂ ಝಾನಾನಂ ಆಭಿಚೇತಸಿಕಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಾನಂ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ।

“ಅಯಂ , ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ।

“ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ…ಪೇ॰… ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ।

“ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಾನಿಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಪದಾನಾನಿ ಭಾಸಿತಾನಿ, ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ ತಾನಿ ಇಮಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ, ಅಯಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖು ಏತೇಸು ಸನ್ದಿಸ್ಸತೀ”ತಿ।

“ಸಾಧು ಸಾಧು, ಸುಭೂತಿ! ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ, ಸುಭೂತಿ, ಇಮಿನಾ ಚ ಸದ್ಧೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಹರೇಯ್ಯಾಸಿ। ಯದಾ ಚ ತ್ವಂ, ಸುಭೂತಿ, ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯಾಸಿ ತಥಾಗತಂ ದಸ್ಸನಾಯ, ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಸಿ ತಥಾಗತಂ ದಸ್ಸನಾಯಾ”ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮೇತ್ತಾಸುತ್ತಂ

೧೫. [ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೨.೨೨; ಮಿ॰ ಪ॰ ೪.೪.೬] “ಮೇತ್ತಾಯ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವಿತಾಯ ಭಾವಿತಾಯ ಬಹುಲೀಕತಾಯ ಯಾನೀಕತಾಯ ವತ್ಥುಕತಾಯ ಅನುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಚಿತಾಯ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾಯ ಏಕಾದಸಾನಿಸಂಸಾ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ।

ಕತಮೇ ಏಕಾದಸ? ಸುಖಂ ಸುಪತಿ, ಸುಖಂ ಪಟಿಬುಜ್ಝತಿ , ನ ಪಾಪಕಂ ಸುಪಿನಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ದೇವತಾ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ನಾಸ್ಸ ಅಗ್ಗಿ ವಾ ವಿಸಂ ವಾ ಸತ್ಥಂ ವಾ ಕಮತಿ, ತುವಟಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ, ಮುಖವಣ್ಣೋ ವಿಪ್ಪಸೀದತಿ, ಅಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, ಉತ್ತರಿ ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಹೋತಿ। ಮೇತ್ತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವಿತಾಯ ಭಾವಿತಾಯ ಬಹುಲೀಕತಾಯ ಯಾನೀಕತಾಯ ವತ್ಥುಕತಾಯ ಅನುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಚಿತಾಯ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾಯ ಇಮೇ ಏಕಾದಸಾನಿಸಂಸಾ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ”ತಿ। ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಅಟ್ಠಕನಾಗರಸುತ್ತಂ

೧೬. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಬೇಲುವಗಾಮಕೇ [ವೇಳುವಗಾಮಕೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)]। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ದಸಮೋ ಗಹಪತಿ ಅಟ್ಠಕನಾಗರೋ ಪಾಟಲಿಪುತ್ತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ।

ಅಥ ಖೋ ದಸಮೋ ಗಹಪತಿ ಅಟ್ಠಕನಾಗರೋ ಯೇನ ಕುಕ್ಕುಟಾರಾಮೋ ಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ – “ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಏತರಹಿ ವಿಹರತಿ? ದಸ್ಸನಕಾಮಾ ಹಿ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದ”ನ್ತಿ। “ಏಸೋ, ಗಹಪತಿ, ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಬೇಲುವಗಾಮಕೇ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ದಸಮೋ ಗಹಪತಿ ಅಟ್ಠಕನಾಗರೋ ಪಾಟಲಿಪುತ್ತೇ ತಂ ಕರಣೀಯಂ ತೀರೇತ್ವಾ ಯೇನ ವೇಸಾಲೀ ಬೇಲುವಗಾಮಕೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ದಸಮೋ ಗಹಪತಿ ಅಟ್ಠಕನಾಗರೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – “ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಏಕಧಮ್ಮೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೋ, ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಅಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನನುಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ? “ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಏಕಧಮ್ಮೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೋ, ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಅಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನನುಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಏಕಧಮ್ಮೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೋ, ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಅಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನನುಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ? “ಇಧ, ಗಹಪತಿ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ – ‘ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಂ’। ‘ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಂ, ತದನಿಚ್ಚಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ; ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ

ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಏಕಧಮ್ಮೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೋ, ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಅಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನನುಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಿ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಂ'। 'ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಂ ತದನಿಚ್ಚಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ; ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಏಕಧಮ್ಮೋ ಸಮ್ಮದಕ್ಖಾತೋ, ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಸ್ಸ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ವಿಹರತೋ ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ ಅಪರಿಕ್ಖೀಣಾ ವಾ ಆಸವಾ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನನುಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ ತಥಾ ದುತಿಯಂ ತಥಾ ತತಿಯಂ ತಥಾ ಚತುತ್ಥಂ। ಇತಿ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಸಬ್ಬಧಿ ಸಬ್ಬತ್ತತಾಯ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಮೇತ್ತಾ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಾ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಾ'। 'ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಂ ತದನಿಚ್ಚಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ; ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ…ಪೇ॰ … ಅನನುಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಕರುಣಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ…ಪೇ॰… ಮುದಿತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ…ಪೇ॰… ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ ತಥಾ ದುತಿಯಂ ತಥಾ ತತಿಯಂ ತಥಾ ಚತುತ್ಥಂ। ಇತಿ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಸಬ್ಬಧಿ ಸಬ್ಬತ್ತತಾಯ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಾ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಾ'। 'ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಂ ತದನಿಚ್ಚಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ; ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ , ಗಹಪತಿ, ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ…ಪೇ॰… ಅನನುಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ 'ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ'ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಾ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಾ'। 'ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಂ ತದನಿಚ್ಚಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ; ನೋ ಚೇ

ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ...ಪೇ॰... ಅನನುಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಿ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ 'ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ'ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ 'ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ'ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ – 'ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಾ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಾ'। 'ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇತಯಿತಂ ತದನಿಚ್ಚಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಠಿತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ; ನೋ ಚೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ತೇನೇವ ಧಮ್ಮರಾಗೇನ ತಾಯ ಧಮ್ಮನನ್ದಿಯಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ...ಪೇ॰... ಅನನುಪ್ಪತ್ತಂ ವಾ ಅನುತ್ತರಂ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ದಸಮೋ ಗಹಪತಿ ಅಟ್ಠಕನಾಗರೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಪುರಿಸೋ ಏಕಂ ನಿಧಿಮುಖಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ಸಕಿದೇವ [ಸಬ್ಬತ್ಥಪಿ ಏವಮೇವ ದಿಸ್ಸತಿ] ಏಕಾದಸ ನಿಧಿಮುಖಾನಿ ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಅಮತದ್ವಾರಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ಸಕಿದೇವ ಏಕಾದಸ ಅಮತದ್ವಾರಾನಿ [ಏಕಾದಸನ್ನಂ ಅಮತದ್ವಾರಾನಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೨೧ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಅಲತ್ಥಂ ಸೇವನಾಯ [ಸವನಾಯ (ಸ್ಯಾ॰) ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಮಜ್ಝಿಮಪಣ್ಣಾಸಕದುತಿಯಸುತ್ತೇಪಿ, ಭಾವನಾಯ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೨೧)]। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಗಾರಂ ಏಕಾದಸ ದ್ವಾರಂ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಅಗಾರೇ ಆದಿತ್ತೇ ಏಕಮೇಕೇನಪಿ ದ್ವಾರೇನ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸೋತ್ಥಿಂ ಕಾತುಂ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮೇಸಂ ಏಕಾದಸನ್ನಂ ಅಮತದ್ವಾರಾನಂ ಏಕಮೇಕೇನಪಿ ಅಮತದ್ವಾರೇನ ಸಕ್ಕುಣಿಸ್ಸಾಮಿ ಅತ್ತಾನಂ ಸೋತ್ಥಿಂ ಕಾತುಂ। ಇಮೇ ಹಿ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆಚರಿಯಧನಂ ಪರಿಯೇಸಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಕಿಂ [ಕಿಮಙ್ಗಂ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೨೧)] ಪನಾಹಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪೂಜಂ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ!

ಅಥ ಖೋ ದಸಮೋ ಗಹಪತಿ ಅಟ್ಠಕನಾಗರೋ ವೇಸಾಲಿಕಞ್ಚ ಪಾಟಲಿಪುತ್ತಕಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ ಸಮ್ಪವಾರೇಸಿ। ಏಕಮೇಕಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ದುಸ್ಸಯುಗೇನ ಅಚ್ಛಾದೇಸಿ, ಆಯಸ್ಮನ್ತಞ್ಚ ಆನನ್ದಂ ತಿಚೀವರೇನ। ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪಞ್ಚಸತಂ ವಿಹಾರಂ ಕಾರಾಪೇಸೀತಿ। ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಗೋಪಾಲಸುತ್ತಂ

೧೭. "ಏಕಾದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಗೋಗಣಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ಫಾತಿಂ ಕಾತುಂ [ಫಾತಿಕತ್ತುಂ (ಸೀ॰), ಫಾತಿಕಾತುಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]। ಕತಮೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗೋಪಾಲಕೋ ನ ರೂಪಞ್ಞೂ ಹೋತಿ, ನ ಲಕ್ಖಣಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನ ಆಸಾಟಿಕಂ ಹಾರೇತಾ [ಸಾಟೇತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಹೋತಿ, ನ ವಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಾ ಹೋತಿ, ನ ಧೂಮಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ, ನ ತಿತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ಪೀತಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ವೀಥಿಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ಗೋಚರಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅನವಸೇಸದೋಹೀ ಚ ಹೋತಿ, ಯೇ ತೇ ಉಸಭಾ ಗೋಪಿತರೋ ಗೋಪರಿಣಾಯಕಾ ತೇ ನ ಅತಿರೇಕಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತಾ ಹೋತಿ । ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಾದಸಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಗೋಗಣಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ಫಾತಿಂ ಕಾತುಂ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಾದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಭಬ್ಬೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿತುಂ। ಕತಮೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ರೂಪಞ್ಞೂ ಹೋತಿ, ನ ಲಕ್ಖಣಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನ ಆಸಾಟಿಕಂ ಹಾರೇತಾ ಹೋತಿ, ನ ವಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಾ ಹೋತಿ, ನ ಧೂಮಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ, ನ ತಿತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ಪೀತಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ವೀಥಿಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ಗೋಚರಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅನವಸೇಸದೋಹೀ ಚ ಹೋತಿ, ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಾ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಙ್ಘಪಿತರೋ ಸಙ್ಘಪರಿಣಾಯಕಾ ತೇ ನ ಅತಿರೇಕಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ರೂಪಞ್ಞೂ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪಂ ( ) [(ಸಬ್ಬಂ ರೂಪಂ) ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೩೪೭ ( ) ಕತ್ಥಚಿ ದಿಸ್ಸತಿ] ‘ಚತ್ತಾರಿ ಮಹಾಭೂತಾನಿ, ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಉಪಾದಾಯರೂಪ’ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ರೂಪಞ್ಞೂ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಲಕ್ಖಣಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣೋ ಬಾಲೋ, ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣೋ ಪಣ್ಡಿತೋ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಲಕ್ಖಣಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಆಸಾಟಿಕಂ ಹಾರೇತಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ನಪ್ಪಜಹತಿ ನ ವಿನೋದೇತಿ ನ ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ ನ ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕಂ… ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕಂ… ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅಧಿವಾಸೇತಿ ನಪ್ಪಜಹತಿ ನ ವಿನೋದೇತಿ ನ ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ ನ ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಆಸಾಟಿಕಂ ಹಾರೇತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ವಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ; ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ನ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ; ನ ರಕ್ಖತಿ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ, ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ನಾಪಜ್ಜತಿ। ಸೋತೇನ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ… ಘಾನೇನ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ… ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸಂ ಸಾಯಿತ್ವಾ… ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ ಫುಸಿತ್ವಾ… ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾಯ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ; ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ನ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ; ನ ರಕ್ಖತಿ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಮನಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ನಾಪಜ್ಜತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ವಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಧೂಮಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ [ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೩೪೬-೩೪೭ ಪನ ಅಯಂ ನಕಾರೋ ಧಮ್ಮನ್ತಿಪದಸ್ಸ ಅನನ್ತರಂ ದಿಸ್ಸತಿ] ಯಥಾಸುತಂ ಯಥಾಪರಿಯತ್ತಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಪರೇಸಂ ದೇಸೇತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಧೂಮಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ತಿತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಆಗತಾಗಮಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ವಿನಯಧರಾ ಮಾತಿಕಾಧರಾ, ತೇ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನ ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ ನ ಪರಿಪಞ್ಹತಿ – ‘ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಥಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ಅತ್ಥೋ’ತಿ? ತಸ್ಸ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅವಿವಟಞ್ಚೇವ ನ ವಿವರನ್ತಿ, ಅನುತ್ತಾನೀಕತಞ್ಚ ನ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತಿ, ಅನೇಕವಿಹಿತೇಸು ಚ ಕಙ್ಖಾಠಾನಿಯೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಕಙ್ಖಂ ನ ಪಟಿವಿನೋದೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ತಿತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಪೀತಂ ಜಾನಾತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ದೇಸಿಯಮಾನೇ ನ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ನ ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ , ನ ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಪೀತಂ ಜಾನಾತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ವೀಥಿಂ ಜಾನಾತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ವೀಥಿಂ ಜಾನಾತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಗೋಚರಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನ ಗೋಚರಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನವಸೇಸದೋಹೀ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಸದ್ಧಾ ಗಹಪತಿಕಾ ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರೇನ್ತಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇಹಿ। ತತ್ರ ಭಿಕ್ಖು ಮತ್ತಂ ನ ಜಾನಾತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾಯ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅನವಸೇಸದೋಹೀ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಾ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಙ್ಘಪಿತರೋ ಸಙ್ಘಪರಿಣಾಯಕಾ, ತೇ ನ ಅತಿರೇಕಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಾ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಙ್ಘಪಿತರೋ ಸಙ್ಘಪರಿಣಾಯಕಾ, ತೇಸು ನ ಮೇತ್ತಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತಿ ಆವಿ ಚೇವ ರಹೋ ಚ, ನ ಮೇತ್ತಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ… ನ ಮೇತ್ತಂ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತಿ ಆವಿ ಚೇವ ರಹೋ ಚ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಾ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಙ್ಘಪಿತರೋ ಸಙ್ಘಪರಿಣಾಯಕಾ, ನ ತೇ ಅತಿರೇಕಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತಾ ಹೋತಿ।

“ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಾದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಭಬ್ಬೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿತುಂ।

“ಏಕಾದಸಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಭಬ್ಬೋ ಗೋಗಣಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ಫಾತಿಂ ಕಾತುಂ। ಕತಮೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗೋಪಾಲಕೋ ರೂಪಞ್ಞೂ ಹೋತಿ, ಲಕ್ಖಣಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಆಸಾಟಿಕಂ ಹಾರೇತಾ ಹೋತಿ, ವಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಾ ಹೋತಿ, ಧೂಮಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ, ತಿತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ, ಪೀತಂ ಜಾನಾತಿ, ವೀಥಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಗೋಚರಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಸಾವಸೇಸದೋಹೀ ಚ ಹೋತಿ, ಯೇ ತೇ ಉಸಭಾ ಗೋಪಿತರೋ ಗೋಪರಿಣಾಯಕಾ ತೇ ಅತಿರೇಕಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತಾ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಾದಸಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಭಬ್ಬೋ ಗೋಗಣಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ಫಾತಿಂ ಕಾತುಂ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಾದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಬ್ಬೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿತುಂ। ಕತಮೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ರೂಪಞ್ಞೂ ಹೋತಿ, ಲಕ್ಖಣಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಆಸಾಟಿಕಂ ಹಾರೇತಾ ಹೋತಿ, ವಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಾ ಹೋತಿ, ಧೂಮಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ, ತಿತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ, ಪೀತಂ ಜಾನಾತಿ, ವೀಥಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಗೋಚರಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಸಾವಸೇಸದೋಹೀ ಚ ಹೋತಿ, ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಾ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಙ್ಘಪಿತರೋ ಸಙ್ಘಪರಿಣಾಯಕಾ ತೇ ಅತಿರೇಕಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ರೂಪಞ್ಞೂ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪಂ ‘ಚತ್ತಾರಿ ಮಹಾಭೂತಾನಿ, ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಉಪಾದಾಯರೂಪ’ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ರೂಪಞ್ಞೂ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಲಕ್ಖಣಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ‘ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣೋ ಬಾಲೋ, ಕಮ್ಮಲಕ್ಖಣೋ ಪಣ್ಡಿತೋ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಲಕ್ಖಣಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆಸಾಟಿಕಂ ಹಾರೇತಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ ಪಜಹತಿ ವಿನೋದೇತಿ ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕಂ... ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ ಪಜಹತಿ ವಿನೋದೇತಿ ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಆಸಾಟಿಕಂ ಹಾರೇತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ನಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ; ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ; ರಕ್ಖತಿ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ, ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸೋತೇನ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ... ಘಾನೇನ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ... ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸಂ ಸಾಯಿತ್ವಾ... ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ ಫುಸಿತ್ವಾ... ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾಯ ನ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ನಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ; ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ; ರಕ್ಖತಿ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಮನಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧೂಮಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯಥಾಸುತಂ ಯಥಾಪರಿಯತ್ತಂ ಧಮ್ಮಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಪರೇಸಂ ದೇಸೇತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಧೂಮಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ತಿತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಆಗತಾಗಮಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ವಿನಯಧರಾ ಮಾತಿಕಾಧರಾ, ತೇ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಚ್ಛತಿ ಪರಿಪಞ್ಹತಿ - ‘ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಥಂ, ಇಮಸ್ಸ ಕೋ ಅತ್ಥೋ’ತಿ? ತಸ್ಸ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಅವಿವಟಞ್ಚೇವ ವಿವರನ್ತಿ, ಅನುತ್ತಾನೀಕತಞ್ಚ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತಿ, ಅನೇಕವಿಹಿತೇಸು ಚ ಕಙ್ಖಾಠಾನಿಯೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಕಙ್ಖಂ ಪಟಿವಿನೋದೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ತಿತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಂ ಜಾನಾತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ದೇಸಿಯಮಾನೇ ಲಭತಿ ಅತ್ಥವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮವೇದಂ, ಲಭತಿ ಧಮ್ಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಂ ಜಾನಾತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವೀಥಿಂ ಜಾನಾತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ವೀಥಿಂ ಜಾನಾತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಗೋಚರಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಗೋಚರಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಾವಸೇಸದೋಹೀ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುಂ ಸದ್ಧಾ ಗಹಪತಿಕಾ ಅಭಿಹಟ್ಠುಂ ಪವಾರೇನ್ತಿ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇಹಿ। ತತ್ರ ಭಿಕ್ಖು ಮತ್ತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಾಯ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಾವಸೇಸದೋಹೀ ಹೋತಿ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಾ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಙ್ಘಪಿತರೋ ಸಙ್ಘಪರಿಣಾಯಕಾ, ತೇ ಅತಿರೇಕಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತಾ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇ ತೇ ಥೇರಾ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಙ್ಘಪಿತರೋ ಸಙ್ಘಪರಿಣಾಯಕಾ, ತೇಸು ಮೇತ್ತಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತಿ ಆವಿ ಚೇವ ರಹೋ ಚ, ಮೇತ್ತಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ... ಮೇತ್ತಂ

ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಾಪೇತಿ ಆವಿ ಚೇವ ರಹೋ ಚ। ಏವಂ ಖೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಾ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತಾ ಸಙ್ಘಪಿತರೋ ಸಙ್ಘಪರಿಣಾಯಕಾ, ತೇ ಅತಿರೇಕಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತಾ ಹೋತಿ।

"ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಾದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಬ್ಬೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ವುಡ್ಢಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜಿತು"ನ್ತಿ। ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಪಠಮಸಮಾಧಿಸುತ್ತಂ

೧೮. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೬] ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ -

"ಸಿಯಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ?

"ಸಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ...ಪೇ॰ ... ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ।

"ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ?

"ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ - 'ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ, ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ'ನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ದುತಿಯಸಮಾಧಿಸುತ್ತಂ

೧೯. ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಸಿಯಾ ನು ಖೋ ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ? “ಭಗವಂಮೂಲಕಾ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಗವಂನೇತ್ತಿಕಾ ಭಗವಂಪಟಿಸರಣಾ। ಸಾಧು ವತ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಪಟಿಭಾತು ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ। ಭಗವತೋ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ।

“ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

“ಸಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ।

“ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ?

“ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ - ‘ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ, ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ । ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰ … ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ। ನವಮಂ।

೧೦. ತತಿಯಸಮಾಧಿಸುತ್ತಂ

೨೦. [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೭] ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ -

“ಸಿಯಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ? “ಸಿಯಾ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ।

“ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ?

“ಇಧ , ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ - ‘ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ, ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ। ದಸಮಂ।

೧೧. ಚತುತ್ಥಸಮಾಧಿಸುತ್ತಂ

೧೧. ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಸಿಯಾ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ?

“ದೂರತೋಪಿ ಖೋ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಮಞ್ಞಾತುಂ। ಸಾಧು ವತಾಯಸ್ಮನ್ತಂಯೇವ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಪಟಿಭಾತು ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ। ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ।

“ತೇನಹಾವುಸೋ, ಸುಣಾಥ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಏವಮಾವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ -

“ಸಿಯಾ, ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ।

“ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನಾವುಸೋ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ?

“ಇಧ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ - ‘ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ, ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಾಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನ’ನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಥಾರೂಪೋ ಸಮಾಧಿಪಟಿಲಾಭೋ ಯಥಾ ನೇವ ಪಥವಿಯಂ ಪಥವಿಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಪಸ್ಮಿಂ ಆಪೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ತೇಜಸ್ಮಿಂ ತೇಜೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಾಯಸ್ಮಿಂ ವಾಯೋಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೇ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೇ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೇ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೇ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ನ ಇಧಲೋಕೇ ಇಧಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ , ನ ಪರಲೋಕೇ ಪರಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ, ಯಮ್ಪಿದಂ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ ತತ್ರಾಪಿ ನ ಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಸ; ಸಞ್ಞೀ ಚ ಪನ ಅಸ್ಸಾ”ತಿ। ಏಕಾದಸಮಂ।

ಅನುಸ್ಸತಿವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ದ್ವೇ ವುತ್ತಾ ಮಹಾನಾಮೇನ, ನನ್ದಿಯೇನ ಸುಭೂತಿನಾ।
ಮೇತ್ತಾ ಅಟ್ಠಕೋ ಗೋಪಾಲೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಸಮಾಧಿನಾತಿ॥

೩. ಸಾಮಞ್ಞವಗ್ಗೋ

೧೨-೧೯. “ಏಕಾದಸಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಗೋಗಣಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ಫಾತಿಂ ಕಾತುಂ। ಕತಮೇಹಿ ಏಕಾದಸಹಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗೋಪಾಲಕೋ ನ ರೂಪಞ್ಞೂ ಹೋತಿ, ನ ಲಕ್ಖಣಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನ ಆಸಾಟಿಕಂ ಹಾರೇತಾ ಹೋತಿ, ನ ವಣಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತಾ ಹೋತಿ, ನ ಧೂಮಂ ಕತ್ತಾ ಹೋತಿ, ನ ತಿತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ಪೀತಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ವೀಥಿಂ ಜಾನಾತಿ, ನ ಗೋಚರಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅನವಸೇಸದೋಹೀ ಚ ಹೋತಿ, ಯೇ ತೇ ಉಸಭಾ ಗೋಪಿತರೋ ಗೋಪರಿಣಾಯಕಾ ತೇ ನ ಅತಿರೇಕಪೂಜಾಯ ಪೂಜೇತಾ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಾದಸಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಅಭಬ್ಬೋ ಗೋಗಣಂ ಪರಿಹರಿತುಂ ಫಾತಿಂ ಕಾತುಂ।

“ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಾದಸಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಭಬ್ಬೋ ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ…ಪೇ॰… ಅಭಬ್ಬೋ ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ… ಅಭಬ್ಬೋ ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ… ಅಭಬ್ಬೋ ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ಖಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ… ಅಭಬ್ಬೋ ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ವಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ… ಅಭಬ್ಬೋ ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ… ಅಭಬ್ಬೋ ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ… ಅಭಬ್ಬೋ ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ”।

೨೦-೬೯. …ಸೋತಸ್ಮಿಂ… ಘಾನಸ್ಮಿಂ… ಜಿವ್ಹಾಯ… ಕಾಯಸ್ಮಿಂ… ಮನಸ್ಮಿಂ…।

೭೦-೧೧೭. …ರೂಪೇಸು… ಸದ್ದೇಸು… ಗನ್ಧೇಸು… ರಸೇಸು… ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಸು… ಧಮ್ಮೇಸು…।

೧೧೮-೧೬೫. …ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಘಾನವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣೇ…।

೧೬೬-೨೧೩. …ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೇ… ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸೇ… ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸೇ… ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸೇ … ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸೇ… ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೇ…।

೨೧೪-೨೬೧. …ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾಯ ವೇದನಾಯ… ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾಯ ವೇದನಾಯ… ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾಯ ವೇದನಾಯ… ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾಯ ವೇದನಾಯ… ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾಯ ವೇದನಾಯ… ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾಯ ವೇದನಾಯ…।

೨೬೨-೩೦೯. …ರೂಪಸಞ್ಞಾಯ… ಸದ್ದಸಞ್ಞಾಯ… ಗನ್ಧಸಞ್ಞಾಯ… ರಸಸಞ್ಞಾಯ… ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಸಞ್ಞಾಯ … ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಾಯ…।

೩೧೦-೩೫೭. …ರೂಪಸಞ್ಚೇತನಾಯ… ಸದ್ದಸಞ್ಚೇತನಾಯ… ಗನ್ಧಸಞ್ಚೇತನಾಯ… ರಸಸಞ್ಚೇತನಾಯ… ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಸಞ್ಚೇತನಾಯ… ಧಮ್ಮಸಞ್ಚೇತನಾಯ…।

೩೫೮-೪೦೫. …ರೂಪತಣ್ಹಾಯ… ಸದ್ದತಣ್ಹಾಯ… ಗನ್ಧತಣ್ಹಾಯ… ರಸತಣ್ಹಾಯ… ಫೋಟ್ಠಬ್ಬತಣ್ಹಾಯ… ಧಮ್ಮತಣ್ಹಾಯ…।

೪೦೬-೪೫೩. …ರೂಪವಿತಕ್ಕೇ… ಸದ್ದವಿತಕ್ಕೇ… ಗನ್ಧವಿತಕ್ಕೇ… ರಸವಿತಕ್ಕೇ… ಫೋಟ್ಠಬ್ಬವಿತಕ್ಕೇ… ಧಮ್ಮವಿತಕ್ಕೇ…।

೪೫೪-೫೦೧. ...ರೂಪವಿಚಾರೇ... ಸದ್ದವಿಚಾರೇ... ಗನ್ಧವಿಚಾರೇ... ರಸವಿಚಾರೇ... ಫೋಟ್ಠಬ್ಬವಿಚಾರೇ... ಧಮ್ಮವಿಚಾರೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ... ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ... ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ... ಖಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ... ವಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ... ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ... ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರಿತುಂ... ಪೇ॰...।

೪. ರಾಗಪೇಯ್ಯಾಲಂ

೫೦೨. "ರಾಗಸ್ಸ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಏಕಾದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ಏಕಾದಸ? ಪಠಮಂ ಝಾನಂ, ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ, ತತಿಯಂ ಝಾನಂ, ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ, ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ಕರುಣಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ಮುದಿತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ - ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಇಮೇ ಏಕಾದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ।

೫೦೩-೫೧೧. "ರಾಗಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಞ್ಞಾಯ... ಪರಿಕ್ಖಯಾಯ... ಪಹಾನಾಯ... ಖಯಾಯ... ವಯಾಯ... ವಿರಾಗಾಯ... ನಿರೋಧಾಯ... ಚಾಗಾಯ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾಯ... ಇಮೇ ಏಕಾದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ।

೫೧೨-೬೭೧. "ದೋಸಸ್ಸ ...ಪೇ॰... ಮೋಹಸ್ಸ... ಕೋಧಸ್ಸ... ಉಪನಾಹಸ್ಸ... ಮಕ್ಖಸ್ಸ... ಪಳಾಸಸ್ಸ... ಇಸ್ಸಾಯ... ಮಚ್ಛರಿಯಸ್ಸ... ಮಾಯಾಯ... ಸಾಠೇಯ್ಯಸ್ಸ... ಥಮ್ಭಸ್ಸ... ಸಾರಮ್ಭಸ್ಸ... ಮಾನಸ್ಸ... ಅತಿಮಾನಸ್ಸ... ಮದಸ್ಸ... ಪಮಾದಸ್ಸ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ...ಪೇ॰... ಪರಿಞ್ಞಾಯ... ಪರಿಕ್ಖಯಾಯ... ಪಹಾನಾಯ... ಖಯಾಯ... ವಯಾಯ... ವಿರಾಗಾಯ... ನಿರೋಧಾಯ... ಚಾಗಾಯ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾಯ ಇಮೇ ಏಕಾದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ।

ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಅತ್ತಮನಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದುನ್ತಿ।

ರಾಗಪೇಯ್ಯಾಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ನವ ಸುತ್ತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಭಿಯ್ಯೋ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ಚ [ಪಞ್ಚ ಸುತ್ತಸತಾನಿ ಚ (ಅಟ್ಠ॰)]।
ಸತ್ತಪಞ್ಞಾಸ ಸುತ್ತನ್ತಾ [ಸುತ್ತಾನಿ (ಅಟ್ಠ॰)], ಅಙ್ಗುತ್ತರಸಮಾಯುತಾ [ಹೋನ್ತಿ ಅಙ್ಗುತ್ತರಾಗಮೇ (ಅಟ್ಠ॰)] ತಿ॥

ಏಕಾದಸಕನಿಪಾತಪಾಳಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯೋ ಸಮತ್ತೋ।